

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ขอบเขตของงานวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	10
หลักการและเครื่องมือออนโทโลยี (Ontology and Tools)	14
หลักการออนโทโลยีเชิงเวลา (Temporal Ontology)	22
ทฤษฎีเนมแมตชิ่ง (Name Matching)	26
อัลกอริทึมในการจัดหมวดหมู่และแนะนำข้อมูลท่องเที่ยว (Classification Algorithm and Tourism Recommendation)	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย	47
วิธีดำเนินการวิจัย	48
4 ผลการวิจัย	101
การวัดประสิทธิภาพอัลกอริทึม ISG และ Name Variation ที่ใช้ในกรองข้อมูล	101
ผลลัพธ์การจัดหมวดหมู่เว็บไซต์ท่องเที่ยวด้วยอัลกอริทึม LSI, อัลกอริทึม นาอ็อฟเบย์, อัลกอริทึมนาอ็อฟเบย์ที่ปรับปรุงโดยใช้ค่าขอบเขต, MNB with Distance, MNB with Nearest Centroid และผลการวัด ประสิทธิภาพอัลกอริทึมจัดหมวดหมู่เว็บไซต์ท่องเที่ยว	103
การทดสอบการทำงานของระบบตามเงื่อนไขต่าง ๆ	116

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทสรุป.....	131
สรุปผลการวิจัย	131
อภิปรายผลการวิจัย.....	134
ข้อเสนอแนะ	136
บรรณานุกรม	138
ภาคผนวก	152
อภิธานศัพท์.....	188
ประวัติผู้วิจัย.....	190

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว.....	1
2 แสดงรูปแบบและตัวอย่างภาษา SPARQL	20
3 แสดงตัวอย่างของชื่อจังหวัดกับรหัส Soundex	28
4 แสดงตัวอย่างการคำนวณชื่อจังหวัดกับ ISG	29
5 แสดงตัวอย่างการคำนวณชื่อจังหวัดของ LIG3.....	31
6 แสดงตัวอย่างชุดข้อมูลท่องเที่ยวกับชุดข้อมูลที่ใช้เลือก.....	36
7 แสดงผลการเปรียบเทียบแต่ละงาน.....	37
8 แสดงกฎที่ใช้ในระบบแนะนำข้อมูลท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	59
9 แสดงตัวอย่างการทำงานของอัลกอริทึม Name Variation Matching	73
10 แสดงตัวอย่างการคำนวณชื่อจังหวัดพิษณุโลกด้วยอัลกอริทึม ISG	74
11 แสดงตัวอย่างค่าน้ำหนักของคำ.....	79
12 แสดงค่า P(NB) ขอบเขตต่ำสุดและสูงสุดของแต่ละหมวดหมู่ท่องเที่ยว	85
13 แสดงความถี่ของคำที่พบในเว็บไซต์ travel.edtguide.com (หมวดสถานที่ท่องเที่ยว).....	86
14 แสดงค่าเขตแดนของระยะทางที่ดีที่สุดในแต่ละหมวดหมู่ท่องเที่ยว	87
15 แสดงจุดศูนย์กลางของแต่ละหมวดหมู่ท่องเที่ยว.....	88
16 แสดงค่าขอบเขตของรัศมีที่ดีที่สุดในแต่ละหมวดหมู่ท่องเที่ยว	89
17 แสดงตัวอย่างชุดข้อมูลประเภทร้านอาหาร	90
18 แสดงความต้องการทานอาหาร.....	91
19 แสดงการคำนวณหาระยะทางแฮมมิงของร้านอาหาร.....	92
20 แสดงการคำนวณหาระยะทางแฮมมิงของร้านอาหารหลังปรับปรุง K-NN.....	92
21 แสดงการวัดประสิทธิภาพของอัลกอริทึมด้วย F-Measure (ภาษาไทย).....	102
22 แสดงการวัดประสิทธิภาพของอัลกอริทึมด้วย F-Measure (ภาษาอังกฤษ)	102
23 แสดงตัวอย่างผลการคำนวณหาความคล้ายคลึงด้วยอัลกอริทึม LSI	104
24 แสดงตัวอย่างผลของการคำนวณด้วยอัลกอริทึมนาอูฟเบย์	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
25 แสดงตัวอย่างผลของการคำนวณด้วยอัลกอริทึมนาอีฟเบย์ที่ปรับปรุง โดยใช้ค่าขอบเขต.....	107
26 แสดงตัวอย่างผลการจัดหมวดหมู่เว็บไซต์ด้วยอัลกอริทึมนาอีฟเบย์ ที่ปรับปรุงโดยใช้ค่าขอบเขต.....	108
27 แสดงตัวอย่างผลการเปรียบเทียบการจัดหมวดหมู่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง.....	109
28 แสดงตัวอย่างผลของการคำนวณค่า $\text{Diff}(P(\text{NB}), C_{\text{min}})$	110
29 แสดงตัวอย่างผลการจัดหมวดหมู่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องด้วยวิธี MNB with Distance	111
30 แสดงตัวอย่างผลของการคำนวณค่า $\text{Diff}(P(\text{NB}), \text{Centroid})$	112
31 แสดงตัวอย่างผลการจัดหมวดหมู่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องด้วยวิธี MNB with Nearest Centroid	113
32 แสดงค่าประสิทธิภาพของอัลกอริทึมจัดหมวดหมู่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง.....	114
33 แสดงค่าประสิทธิภาพของอัลกอริทึมจัดหมวดหมู่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มเติม).....	115
34 แสดงเว็บไซต์ที่สามารถจัดให้อยู่ใน 6 หมวดมีจำนวน 4 เว็บไซต์	154
35 แสดงเว็บไซต์ที่สามารถจัดให้อยู่ใน 5 หมวดมีจำนวน 21 เว็บไซต์	154
36 แสดงเว็บไซต์ที่สามารถจัดให้อยู่ใน 4 หมวดมีจำนวน 134 เว็บไซต์	155
37 แสดงเว็บไซต์ที่สามารถจัดให้อยู่ใน 3 หมวดมีจำนวน 113 เว็บไซต์	161
38 แสดงเว็บไซต์ที่สามารถจัดให้อยู่ใน 2 หมวดมีจำนวน 122 เว็บไซต์	166
39 แสดงเว็บไซต์ที่สามารถจัดให้อยู่ใน 1 หมวดมีจำนวน 81 เว็บไซต์	172

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงออนโทโลยีท่องเที่ยว	16
2 แสดงตัวอย่างการเก็บข้อมูลในไฟล์ OWL (tourism.owl)	19
3 แสดงตัวอย่างการใช้ Jena API กับภาษา JSP	21
4 แสดงสถาปัตยกรรมของระบบแนะนำข้อมูลท่องเที่ยวในประเทศไทย	49
5 แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลผลลัพธ์จากการสืบค้นข้อมูลท่องเที่ยว ในเว็บไซต์ที่เกิดขึ้น	51
6 แสดงภาพรวมของออนโทโลยีท่องเที่ยว	52
7 แสดงคลาสที่พัก	53
8 แสดงคลาสสถานที่ท่องเที่ยว	54
9 แสดงคลาสการเดินทาง	55
10 แสดงคลาสเทศกาล	56
11 แสดงวิธีการป้อนข้อมูลท่องเที่ยว	57
12 แสดงตัวอย่างหน้าจอการป้อนข้อมูลท่องเที่ยวผ่านทางโปรแกรม Protégé 3.5	58
13 แสดงกฎในภาษา SWRL ที่ใช้ในระบบแนะนำข้อมูลท่องเที่ยวในประเทศไทย	59
14 แสดงออนโทโลยีเชิงเวลา	71
15 แสดงตัวอย่างอัลกอริทึม Name Variation Matching	72
16 แสดงตัวอย่างอัลกอริทึม ISG	75
17 แสดงตัวอย่างการดึงเนื้อหาจากเว็บ http://10tis.com	75
18 แสดงตัวอย่างเนื้อหาจากเว็บไซต์ http://10tis.com ที่ถูกดึงมาจากการใช้ Jericho API	76
19 แสดงการทำงานของการจัดหมวดหมู่เว็บไซต์ท่องเที่ยวด้วยอัลกอริทึม LSI	77
20 แสดงตัวอย่างเมตริกซ์ของคำในหมวดสถานที่ท่องเที่ยว	78
21 แสดงตัวอย่างเมตริกซ์ของคำหมวดสถานที่ท่องเที่ยวหลังคุณค่าน้ำหนัก	79
22 แสดงตัวอย่างเมตริกซ์ของคำที่ใช้ในการทดสอบ (http://travel.edtguide.com)	80
23 แสดงการทำงานของอัลกอริทึมนาอี่ฟเบย์ที่ปรับปรุงโดยใช้ค่าขอบเขต	84
24 แสดงอัลกอริทึมหาวันสำคัญตามปฏิทินจันทรคติ	94

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
25 แสดงตัวอย่างโปรแกรมคำนวณฤดูกาลและวันสำคัญตามปฏิทินจันทรคติ.....	95
26 แสดงตัวอย่างโปรแกรมคำนวณระยะทางโดยใช้พิกัดทางภูมิศาสตร์.....	95
27 แสดงตัวอย่างการออกแบบหน้าจอการสืบค้นโดยใช้คำค้นหาหรือประโยค.....	97
28 แสดงตัวอย่างการออกแบบหน้าจอเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามความต้องการ ของผู้ใช้.....	97
29 แสดงตัวอย่างการใช้คำสั่ง SPARQL เพื่อสืบค้นข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวข้อง.....	99
30 แสดงคำสั่งเพื่อโหลดออนโทโลยีที่เกี่ยวข้องและกำหนดข้อมูลนักที่เกี่ยวข้อง.....	100
31 แสดงการใช้ Protégé API ประมวลผลภาษา SWRL ด้วย Jess Inference Engine...	100
32 แสดงผลการสืบค้นโดยใช้คำค้นหา “พิษณุโลก”.....	117
33 แสดงหน้าจอผลลัพธ์การสืบค้นพร้อมตัวเลือกสถานที่ที่เกี่ยวข้องที่ผู้ใช้สนใจ.....	117
34 แสดงรายละเอียดของวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่).....	118
35 แสดงผลการสืบค้นโดยใช้ประโยค.....	119
36 แสดงผลลัพธ์ของการจัดหมวดหมู่เว็บไซต์สถานที่ที่เกี่ยวข้อง.....	119
37 แสดงผลการสืบค้นโดยใช้ประโยค “อยากไปไหว้พระที่จังหวัดพิษณุโลก”.....	120
38 แสดงผลการสืบค้นโดยใช้ประโยค “อยากไปไหว้พระ กินก๋วยเตี๋ยวอร่อยๆ ที่จังหวัดพิษณุโลกจัง”.....	121
39 แสดงผลการสืบค้นโดยใช้ประโยค “อยากไปไหว้พระ กินก๋วยเตี๋ยวพักโรงแรม ในพิษณุโลก”.....	121
40 แสดงหน้าจอตัวอย่างการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่สนใจ 1 คน.....	122
41 แสดงผลการแนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามความต้องการของผู้ใช้และตามช่วงเวลา.....	123
42 แสดงผลการแนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องของผู้ใช้ 2 คน.....	124
43 แสดงผลการแนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องสถานบันเทิงยามราตรี.....	125
44 แสดงผลการแนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องของชายวัยหนุ่ม 2 คน.....	126
45 แสดงผลการแนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องแบบครอบครัว พ่อ แม่ ลูก.....	127
46 แสดงผลการแนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องทะเล จ.ชลบุรี.....	128
47 แสดงผลการแนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องชายวัย 45 ปี.....	129

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
48 แสดงผลการแนะนำข้อมูลท่องเที่ยวเพื่อเชิญชวนให้อยู่เที่ยวต่อ	130
49 แสดงการกระจายค่า P(NB) ของแต่ละหมวดหมู่ท่องเที่ยว	153
50 แสดงการใช้คำสั่ง SPARQL ในการสืบค้นข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	184
51 แสดงหน้าจอแสดงผลการแนะนำข้อมูลท่องเที่ยวก่อนปรับแต่งคำสั่ง SPARQL	184
52 แสดงหน้าจอแสดงผลการแนะนำข้อมูลท่องเที่ยวหลังเปลี่ยนฟังก์ชัน regex เป็น contains.....	185
53 แสดงการปรับแต่งคำสั่ง SPARQL ในการสืบค้นข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว ในประเทศไทย	185
54 แสดงหน้าจอแสดงผลการแนะนำข้อมูลท่องเที่ยวหลังยกเลิกการใช้คำสั่ง FILTER หลายๆ ชั้น.....	186
55 แสดงผลการแนะนำข้อมูลท่องเที่ยวทางสรรพสินค้าก่อนปรับแต่งคำสั่ง SWRL.....	187
56 แสดงการแนะนำข้อมูลท่องเที่ยวทางสรรพสินค้าหลังปรับแต่งคำสั่ง SWRL.....	187